

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoK/11/2023
Identifikačné číslo spisu:	8118215646
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8118215646.9

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobkyne: Slovenská konsolidačná, a.s., Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanej: I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s., Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 865 265, správca konkurznej podstaty úpadcu FLEXOGRAFIK s.r.o. v konkurze, so sídlom Osloboditeľov 654/25, 059 35 Batizovce, IČO: 31 732 887, v konaní o určenie popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2Cbi/36/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. mája 2023 č. k. 6CoKR/2/2023-254, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

II. Žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 4. februára 2012 č. k. 2Cbi/36/2018-168, I. výrokovou vetou určil, že pohľadávka žalobcu, prihlásená ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ZKR ods. 2 písm. i) ZKR vo výške 622,70 eura v konkurznom konaní sp. zn. 1K/48/2016 sa na základe právneho dôvodu a výšky považuje za zistenú, II. výrokovou vetou rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, IČO: 30 807 484, Ul. 29 augusta 8-10, 813 63 Bratislava sa v konkurznom konaní úpadcu FLEXOGRAFIK, s.r.o., domáhal určenia právneho dôvodu a výšky popretých pohľadávok proti podstate. Žalobca podanú žalobu zdôvodnil tým, že svojím podaním č. OVPO-PP-64604/2018, 15208-5/2018-PP zo dňa 18. októbra 2018, zaslaným podľa zákona o e-Governmente správcovi konkurznej podstaty do elektronickej schránky na doručovanie dňa 19. októbra 2018, uplatnil pohľadávku proti podstate podľa ustanovenia § 87 ods. 2 písm. l) zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) vo výške 622,70 Eur, z titulu vyplatenia dávky garančného poistenia zamestnancovi úpadcu ako náhradu mzdy. V rámci rekapitulácie vyplatených dávok k dátumu

splatnosti 8. októbra 2018 bola podľa § 102 a § 103 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj „ZoSP“) v platnom znení vyplatená dávka garančného poistenia M. N. vo výške 622,70 eura, ktorú ako konkurzný veriteľ požadoval uspokojiť ako pohľadávku proti podstate podľa § 87 ods. 4 ZKR. Zároveň v zmysle § 87 ods. 7 ZKR požiadal o zaslanie oznámenia o uznaní právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate, vrátane poradia. Túto pohľadávku správca však neuznal.

1.2. Okresný súd Prešov konštatoval, že žalobca (právny predchodca) podal žalobu na Okresný súd v Prešove dňa 6. novembra 2018. Oznámenie o neuznaní uplatnenej pohľadávky proti podstate zo dňa 23. októbra 2018 bolo žalobcovi (právnemu predchodcovi) doručené dňa 23. októbra 2018. Z obsahu spisu bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že zásielka obsahujúca originál podanej žaloby, bola súdu doručená včas, v súlade s ustanovením § 87 ods. 8 ZKR.

1.3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že záväzok na úhradu dávok garančného poistenia má pôvod v systéme sociálneho poistenia. Ide o záväzok verejnoprávny a nie záväzok súkromnoprávny. Jedná sa o plnenie, ktoré sociálna poisťovňa uhrádza vo svojom mene a plní tým svoju zákonnú povinnosť ustanovenú predpismi verejného práva. Vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky. Z § 102 zákona o sociálnom poistení podľa okresného súdu jednoznačne vyplýva, že sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Nevyplatenie mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa je len predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia. Je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať. Sociálna poisťovňa ako poskytovateľ dávky z garančného fondu nie je veriteľom úpadcu, t.j. zamestnávateľa v platobnej neschopnosti z dôvodu existencie mzdových nárokov, ale je veriteľom z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu. Okresný súd ďalej zdôraznil, že je pritom potrebné zohľadniť, že nároky na mzdu, ktoré vychádzajú z predpisov súkromného práva, ako pracovnoprávne nároky, a ktorých uspokojenie po vyhlásení konkurzu priamo rieši ustanovenie § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, sa musia oddeliť od nárokov na dávky garančného poistenia. Mnohé verejnoprávne peňažné povinnosti, ktoré vznikli zo zákona po vyhlásení konkurzu a z titulu existencie procesnej prekážky zakotvenej v ustanovení § 47 ods. 4 ZKR, sú už iba z tohto dôvodu pohľadávkami proti podstate.

1.4. Okresný súd Prešov skonštatoval, že v prejednávanom prípade bol nárok vyplatený sociálnou poisťovňou vzhľadom na skutočnosť, že zamestnanec (žiadateľ) sa domáhal prostredníctvom žaloby na príslušnom súde svojich nárokov v zmysle ustanovenia § 116 ods. 6 zákona o sociálnom poistení formou preddavkovej výplaty. Následne, sociálna poisťovňa postupovala podľa ustanovenia § 116 ods. 7 zákona o sociálnom poistení, keď žiadateľovi vyplátila doplatok len do výšky minimálnej mzdy, ako to vyplýva z prednesu žalobcu, pričom žiadne iné dávky z garančného poistenia menovanému už vyplatené byť nemôžu. Preto po vyhodnotení dokazovania okresný súd dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu je nárokom proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. l) ZKR.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) svojím v poradí prvým rozsudkom zo dňa 8. apríla 2021 č. k. 3CoKR/10/2020-206 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Na dovolanie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) uznesením zo dňa 30. januára 2023 č. k. 2Obdo/93/2021-233 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia dovolací súd uviedol, že výrok I. rozhodnutia súdu prvej inštancie (Určuje, že pohľadávka žalobcu, prihlásená ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ZKR ods. 2 písm.

i) ZKR vo výške 622,70 eura v konkurznom konaní sp. zn. 1K/48/2016 sa na základe právneho dôvodu a výšky považuje zistenú), s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, skutočne nezodpovedá odôvodneniu rozhodnutí konajúcich súdov, ktoré sú založené na prihlásení pohľadávky proti podstate podľa § 87 ZKR ods. 2 písm. l) ZKR.

4. Odvolací súd svojím v poradí druhým rozsudkom zo dňa 30. mája 2023 č. k. 6CoKR/2/2023-254 opravil výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie v časti označenia písmena právneho predpisu tak, že toto správne znie: „§ 87 ZKR ods. 2 písm. l) ZKR" (I. výrok), v ostatnej časti rozhodol, že výrok rozsudku súdu prvej inštancie zostáva bezo zmeny (II. výrok), potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (III. výrok) a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (IV. výrok).

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že v zmysle zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu opravil napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti označenia písmena právneho predpisu, keď namiesto písm. i) § 87 ZKR ods. 2 správne má byť písm. l) § 87 ods. 2 ZKR.

4.2. Odvolací súd po oboznámení sa s vydaným rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolaním žalovanej, po oboznámení sa s listinnými dôkazmi a so zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie stotožnil v celom rozsahu. K odvolacím dôvodom žalovanej krajský súd uviedol, že ani jeden z nich nebol relevantný k tomu, aby vyvolal v rámci odvolacieho konania zrušenie rozsudku okresného súdu. Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu odvolací súd súhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že zákon výšku uspokojenia pohľadávky titulom vyplatenia dávky z garančného poistenia, ako pohľadávky proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. l) ZKR žiadnym spôsobom nelimituje. Opätovne skonštatoval, že nejde už o pohľadávku zamestnanca, ale o pohľadávku sociálnej poisťovne, ktorá sa vyplatením dávok z garančného fondu stáva veriteľom úpadcu v zmysle vyššie citovanej úpravy. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky. Z § 102 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Nevypлатenie mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa je len predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia. Je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať. Sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Sociálna poisťovňa, ako poskytovateľ dávky z garančného fondu nie je veriteľom úpadcu, t.j. zamestnávateľa v platobnej neschopnosti z dôvodu existencie mzdových nárokov, ale je veriteľom z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu. Je pritom potrebné zohľadniť, že nároky na mzdu, ktoré vychádzajú z predpisov súkromného práva ako pracovnoprávne nároky, a ktorých uspokojenie po vyhlásení konkurzu priamo rieši ustanovenie § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, sa musia oddeliť od nárokov na dávky garančného poistenia. Mnohé verejnoprávne peňažné povinnosti, ktoré vznikli zo zákona po vyhlásení konkurzu a z titulu existencie procesnej prekážky zakotvenej v ustanovení § 47 ods. 4 ZKR, sú už iba z tohto dôvodu pohľadávkami proti podstate (bod 60. rozsudku).

4.3. Odvolací súd zhrnul, že v tomto prípade bol nárok vyplatený sociálnou poisťovňou, vzhľadom na skutočnosť, že zamestnanec (žiadateľ) sa domáhal prostredníctvom žaloby na príslušnom súde svojich nárokov v zmysle ustanovenia § 116 ods. 6 zákona o sociálnom poistení formou preddavkovej výplaty. Následne sociálna poisťovňa postupovala podľa ustanovenia § 116 ods. 7 zákona o sociálnom poistení, keď žiadateľovi vyplátila doplatok len do výšky minimálnej mzdy, ako to vyplýva z prednesu žalobkyne, pričom žiadne iné dávky z garančného poistenia menovanému už vyplatené byť nemôžu. Krajský súd skonštatoval, že zákon v § 87 ods. 2 písm. j) ZKR stanovuje limit len pri niektorých pracovno-právnych nárokoch zamestnanca úpadcu (v podstate ide o pracovno-právne nároky, ktoré prevyšujú sumu

dohodnutú medzi zamestnancom a správcom alebo správcom jednostranne určenú (ust. § 87 ods. 2 písm. g) a h) ZKR), v takýchto prípadoch veriteľom v konkurze je príslušný zamestnanec úpadcu. Pokiaľ však zo strany sociálnej poisťovne došlo v zmysle § 102 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. k vyplateniu dávok z garančného poistenia, veriteľom sa stáva sociálna poisťovňa a zákon výšku tejto pohľadávky ako pohľadávky proti podstate žiadnym spôsobom nelimituje. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal i na záver vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/73/2016, podľa ktorého „...otázka charakteru pohľadávky vyplatennej z garančného fondu už bola riešená na úrovni odvolacích súdov a dovolací súd sa stotožňuje so zaradením pohľadávok vyplatených z garančného fondu medzi pohľadávky proti podstate s určením poradia v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKV v znení platného od 1. januára 2012. V tejto súvislosti sa dovolací súd stotožňuje s argumentáciou, že „záväzok na úhradu dávok garančného poistenia má pôvod v systéme sociálneho poistenia, ide o záväzok verejnoprávny a nie záväzok súkromnoprávny. Ide o plnenie, ktoré sociálna poisťovňa uhradza vo svojom mene a plní tým svoju zákonnú povinnosť ustanovenú predpismi verejného práva. Vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky. Z § 102 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že Sociálna poisťovňa neuhradza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť”.

4.4. K námietke žalovanej, že plnením z garančného fondu sa nemení povaha pohľadávky zamestnanca, ale táto pohľadávka zaniká a na jeho miesto nastupuje postihový nárok sociálnej poisťovne voči úpadcovi, ktorý ale nasleduje právny režim pohľadávky, za ktorú bolo plnené, pričom ZKR nerozlišuje medzi pohľadávkami, ktoré majú pôvod vo verejnom práve alebo súkromnom, zvýraznil odvolací súd samostatnosť právnych vzťahov, a to vznik vzťahu zamestnanca a úpadcu ako zamestnávateľa založeného pracovnou zmluvou a vznik samostatného povinného verejnoprávneho vzťahu medzi úpadcom ako zamestnávateľom a sociálnou poisťovňou, práve pre prípady, keď zamestnávateľ nebude plniť povinnosti voči zamestnancovi z dôvodu platobnej neschopnosti. Pri samostatnosti týchto právnych vzťahov pohľadávka proti podstate vznikla inému subjektu ako je zamestnanec úpadcu, keď nárok na mzdu a iné nároky súvisiace s pracovným pomerom a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať. V danom prípade sa ani podľa krajského súdu nejedná už o pohľadávku zamestnanca, ale o pohľadávku sociálnej poisťovne, ktorá sa vyplatením dávok garančného fondu stáva veriteľom úpadcu podľa § 87 ods. 2 písm. l) ZKR. Ako uviedol aj súd prvej inštancie, jedná sa o dve samostatné a právne odlišné pohľadávky samostatných a odlišných subjektov práva (zamestnanca úpadcu ako veriteľa, resp. sociálnej poisťovne ako veriteľa úpadcu), pohľadávky ktorých sa uplatňujú na základe odlišných právnych skutočností.

4.5. Ak podľa žalovanej v zmysle § 12 ods. 2 zákona č. 461/2001 Z. z. o sociálnom poistení vznikla zákonná povinnosť žalobcu plniť dňa 23. júna 2017, a to dorúčením návrhu na vyhlásenie konkurzu, teda pred vyhlásením konkurzu, a preto okresný súd nesprávne ustálil záver, že pohľadávky vznikli po vyhlásení konkurzu, tak odvolací súd uvedený názor nepovažoval za správny. V tejto súvislosti uviedol, že právo na peňažné plnenie sociálnej poisťovne proti úpadcovi vyplývajúce z ust. § 148 ods. 3 zákona o sociálnom poistení je právo, ktoré vzniká priamo zo zákona po vyplatení dávok garančného poistenia zamestnancom úpadcu, teda právnou skutočnosťou bezprostredne zakladajúcou vznik spornej pohľadávky sociálnej poisťovne.

4.6. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto veci, ktorý dôsledným preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zistil, že kľúčovým zameraním v prejednávanej konaní je zodpovedanie právnej otázky stanovenej zistením právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate, ktorá vznikla prihlásením do konkurzného konania v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ZKR, a to z titulu priznaného nároku na dávku garančného poistenia zamestnancovi úpadcu (žalovaného).

4.7. Odvolací súd záverom skonštatoval, že v danej veci súd prvej inštancie na zistenú skutkovú situáciu

aplikoval a vyložil relevantné zákonné ustanovenia so správnym záverom, že pohľadávka z titulu vyplatenej dávky z garančného poistenia uplatnená žalobou proti správcovi spĺňa vecné a časové kritérium pohľadávky proti podstate s poradím uspokojenia podľa § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, krajský súd nezistil relevantnosť odvolacích dôvodov žalovaného, preto napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaná (č.l. 270 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnila ust. § 420 písm. f) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovanej ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

Žalovaná navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoKR/2/2023-254 zo dňa 30. mája 2023 v celom rozsahu a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie; prípadne, aby rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne (§ 449 ods. 3 CSP). Dovolateľka alternatívne navrhuje dovolaciemu súdu, aby popri rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoKR/2/2023-254 zo dňa 30. mája 2023 zrušil aj rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 4. februára 2020 č. k. 2Cbi/36/2018-168, oba v celom rozsahu a aby vec vrátil Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

6. Žalovaná (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľka“) opakovane uviedla, že vady zmätočnosti procesného postupu súdov oboch inštancií podľa ust. § 420 písm. f) CSP spočívajú v nepreskúmateľnosti rozsudku z dôvodu absencie jeho relevantného odôvodnenia.

6.1. Dovolateľka poukazuje na nezrovnalosti uvedené v odôvodnení rozsudku na strane 14 bod 46., kde sa uvádza: „46“. V nadväznosti na podstatné tvrdenia uvedené v odvolaní, s ktorými sa musí odvolací súd v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 CSP), odvolací súd odvolací argument žalovaného podriadil pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b), a h) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (g) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci“. Z ďalšieho obsahu odôvodnenia rozsudku však nie je dovolateľke zrejmé, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s uplatneným odvolacím dôvodom spočívajúcim v tom, že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP), z čoho možno jednoznačne konštatovať, že odvolací súd sa týmto odvolacím dôvodom vôbec nezaoberal a neposudzoval ho.

6.2. Za zmätočný a nepresvedčivý považuje dovolateľka rozsudok odvolacieho súdu, kde tento v bode 65. odôvodnenia rozsudku sám konštatuje, že predpokladom vzniku nároku na dávku garančného poistenia je nevyplatenie mzdy, teda existujúci nárok zamestnanca voči úpadcovi (žalovanej), a hneď v nasledujúcom bode 66. odôvodnenia rozsudku zmätočne uzatvára, že vznik a existencia nároku na náhradu mzdy nemá s právnym posúdením sporu žiaden význam, čím súčasne popiera aj základné predpoklady vzniku nároku na vyplatenie dávky garančného poistenia obsiahnuté v ust. § 102 ods. 1 ZoSP, ktoré sám cituje v bode 49. odôvodnenia rozsudku. Žalovaná pritom počas celého konania argumentuje okrem iného aj tým, že povinnosť sociálnej poisťovne poskytnúť Ing. M. N. dávku garančného poistenia nebola v čase jej výplaty v zmysle ZoSP daná a sociálna poisťovňa konala v rozpore so zákonom, keďže nárok Ing. M. N. voči Úpadcovi v rozhodnom čase neexistoval.

6.3. Dovolateľka v bodoch 22. až 24. svojho dovolania tvrdí neodôvodnenosť rozhodnutí súdov tým, že súd prvej inštancie, a rovnako dovolací aj odvolací súd sa vôbec nevysporiadali s námietkou žalovanej ohľadom nesplnenia zákonných predpokladov pre vyplatenie dávky garančného poistenia zo strany žalobcu, resp. zo strany sociálnej poisťovne, s odvolacím dôvodom ohľadom základného predpokladu

zistenia statusu pohľadávky proti podstate, a to posúdenia samotnej existencie právneho dôvodu vzniku pohľadávky, nakoľko podľa žalovanej právny dôvod tejto pohľadávky nebol preukázaný a neexistuje. Odvolací súd vo svojom rozsudku podľa žalovanej napadnutý prvostupňový rozsudok vôbec nepodrobil prieskumu odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorý žalovaná v podanom odvolaní uplatnila a ktorým vymedzila prieskumnú právomoc a súčasne povinnosť odvolacieho súdu, ktorá nebola zachovaná.

7. Dovolateľka odôvodňuje dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tým, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd podľa dovolateľky nesprávne právne posúdil existenciu pohľadávky proti podstate žalobkyne, ktorá mala v intenciách jeho posúdenia a obdobne aj posúdenia súdu prvej inštancie vzniknúť vo výške vyplatennej sumy dávky garančného poistenia za neuspokojené pracovnoprávne nároky Ing. M. N. vo výške 622,70 eura a tak napĺňať charakter pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR.

Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľky záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie právneho dôvodu vzniku pohľadávky proti podstate, a to s ohľadom na podmienenosť jej vzniku aj od splnenia predpokladu existencie nároku na náhradu mzdy a teda existencie neuspokojeného pracovnoprávneho nároku Ing. N., za ktorý mohla byť sociálnou poisťovňou poskytnutá dávka garančného poistenia, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Názor odvolacieho súdu, že na vyplatenie dávky garančného poistenia v danom prípade postačuje domáhanie sa nárokov na súde, a to bez potreby právoplatného skončenia konania o neplatnosť pracovného pomeru, t.j. bez odstránenia akýchkoľvek pochybností o platnosti/neplatnosti skončenia pracovného pomeru, považuje dovolateľka za absolútne neprístupný, nesprávny, v priamom rozpore s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012 sp. zn. 2Cdo/81/2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2013 sp. zn. 6Cdo/32/2012.

Dovolateľka citujúc ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR a § 116 ods. 6 a 7 ZoSP namietala, že sociálna poisťovňa je povinná poskytnúť žiadateľom dávku garančného poistenia, ak sa preukáže platobná neschopnosť zamestnávateľa a výška neuspokojených mzdových nárokov zamestnanca. Dôvodí, že v čase podania žiadosti o dávku garančného poistenia zo dňa 4. septembra 2017, Ing. M. N. preukázal, že je s Úpadcom - ako bývalým zamestnávateľom - v súdnom spore pre obidva spôsoby skončenia pracovného pomeru (výpoveď a okamžité skončenie pracovného pomeru), avšak v prípade žiadosti Ing. N. o dávku garančného poistenia neboli podľa dovolateľky kumulatívne splnené predpoklady vyžadované ZoSP pre vyplatenie dávky garančného poistenia v zmysle ustanovenia § 116 ods. 6 ZoSP a ustanovenia § 116 ods. 7 ZoSP, nakoľko Ing. N. nemohol preukázať nárok na dávku garančného poistenia podľa ust. § 102 ods. 1 ZoSP, nakoľko nemal zo strany Úpadcu nevyplatenú mzdu a rovnako mu nebol priznaný voči Úpadcovi žiaden nárok na náhradu mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru, takýto nárok nevznikol a neexistoval, na základe čoho nebol splnený základný predpoklad pre poskytnutie dávky garančného poistenia a to existencia a preukázateľnosť neuspokojených mzdových nárokov zamestnanca. Dovolateľka nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že skutkové a právne posúdenie existencie nevyplateného mzdového nároku nemá s právnym posúdením prejednávaneho sporu žiaden súvis. Z doslovného znenia ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, podľa ktorého „Pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty v tomto poradí: l) pohľadávky na peňažných náhradách vyplatených z garančného fondu, ak ide o dávku poskytnutú zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate“, je podľa dovolateľky zrejmé, že základným predpokladom pre posudzovanie pohľadávky ako pohľadávky proti podstate, je vyplatenie len takej dávky garančného poistenia, ktorá je poskytnutá zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je treba odmietnuť.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho

súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľka videla v nepreskúmateľnom rozhodnutí odvolacieho súdu, resp. v nedostatočnom skúmaní uplatnených odvolacích dôvodov odvolacím súdom.

Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania i z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP

12. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

13. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

14. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmatečných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

15. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmatečnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym

procesným postupom znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

16. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte k dovolacím námietkam žalovanej považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021). Odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalovanej uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľky, že sa odvolací súd nevysporiadal s jej relevantnými odvolacími námietkami. Prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Napokon ohľadom žalovanou vytýkaných väd zmätočnosti, že je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, svojvoľné a ústavne nekonformné (pretože vychádza z takeého skutkového stavu, ktorým sociálna poisťovňa neoprávnene priznala a následne aj vyplatila Ing. N. dávku garančného poistenia (najskôr preddavok a následne doplatok dávky), bez preukázania existencie neuspokojeného pracovnoprávneho nároku Ing. N., čo je jeden zo základných predpokladov priznania a vyplatenia dávky garančného poistenia, čím podľa žalovanej neexistoval právny dôvod na priznanie a vyplatenie dávky garančného poistenia, čo sa premieta k neexistencii právneho dôvodu uplatnenej pohľadávky proti podstate vzhľadom na nesprávny úradný postup sociálnej poisťovne), tieto dovolací súd nepovažoval za opodstatnené už vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. 2Obdo/93/2021 zo dňa 30. januára 2023, kde uviedol, že tieto námietky sú obsahovo totožné s tým, čo žalovaná uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní a s týmito námietkami sa náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal už súd prvej inštancie, resp. odvolací súd.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu, vychádzajúc z obsahu spisu, odvolací súd dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie.

17. Dovolateľka nedostatočnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu opiera o tvrdenie, že existujú nezrovnalosti uvedené v odôvodnení Rozsudku na strane 14 bod 46., kde sa uvádza: „46. V nadväznosti na podstatné tvrdenia uvedené v odvolaní, s ktorými sa musí odvolací súd v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 CSP), odvolací súd odvolací argument žalovanej podriadil pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b), a h) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. b), že zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (písm. g) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h)“. Z ďalšieho obsahu odôvodnenia rozsudku však nie je dovolateľke zrejmé, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal s uplatneným odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, z čoho možno jednoznačne konštatovať, že odvolací súd sa týmto odvolacím dôvodom vôbec nezaoberal a neposudzoval ho.

17.1. Najvyšší súd vo vzťahu k námietke žalovanej o nezrovnalostiach v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu prioritne odkazuje na bod 27. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento uvádza, že žalovaná podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), b), h) CSP. Uvedené jednoznačne vyplýva z odvolania žalovanej na čl. 175 a nasl. spisu. Odvolací súd ďalej v bode 45. odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP uviedol, že zistil, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a poukazuje na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Následne v bode 46. odôvodnenia svojho rozsudku odvolací súd odvolacie argumenty žalovanej podriadil (tak ako nepochybne vyplýva z obsahu samotného odvolania) pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Je pravdou tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd v bode 46. odôvodnenia v texte uvádza i citáciu paragrafového znenia písm. g) ust. § 365 ods. 1 CSP, (že skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené), avšak nemožno prisvedčiť dovolateľke, že by rozsudok odvolacieho súdu bol z tohto dôvodu nezrozumiteľný pre ňou tvrdenú markantnú nezrovnalosť, ktorej dovolateľka „nerozumie“. Je zrejmé, že k uvedenému došlo z dôvodu možnej chyby pri písomnom vyhotovovaní rozhodnutia (príp. prevzatí bodu 33. z odôvodnenia vo veci prvého rozhodnutia odvolacieho súdu č. k. 3CoKR/10/2020-206), avšak uvedené nič nemení na tom, že žalovaná vo svojom odvolaní odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. g) CSP nikdy neuplatnila. Pozornosti dovolacieho súdu navyše nešlo, že napriek tomu, že uvedenú citáciu ust. písm. g) § 365 ods. 1 CSP obsahoval už v bode bodu 33. odôvodnenia vo veci prvý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 3CoKR/10/2020-206, dovolateľka túto jeho „vadu“ v rámci svojho prvého dovolania zo dňa 19. júla 2021 nenamietla.

18. Za zmätočný a nepresvedčivý považuje dovolateľka rozsudok odvolacieho súdu v bode 65. jeho odôvodnenia, kde odvolací súd konštatuje, že predpokladom vzniku nároku na dávku garančného poistenia je nevyplatenie mzdy, teda existujúci nárok zamestnanca voči úpadcovi (žalovanému), a hneď v nasledujúcom bode 66. odôvodnenia rozsudku úplne zmätočne a vzájomne rozporne uzatvára, že vznik a existencia nároku na náhradu mzdy nemá s právnym posúdením sporu žiaden význam, čím súčasne popiera aj základné predpoklady vzniku nároku na vyplatenie dávky garančného poistenia obsiahnuté v ust. § 102 ods. 1 ZoSP, ktoré sám cituje v bode 49. odôvodnenia rozsudku. Žalovaná pritom počas celého konania argumentuje okrem iného aj tým, že povinnosť sociálnej poisťovne poskytnúť Ing. M. N. dávku garančného poistenia nebola v čase jej výplaty v zmysle ZoSP daná a sociálna poisťovňa konala v rozpore so zákonom, keďže nárok Ing. M. N. voči Úpadcovi v rozhodnom čase neexistoval.

18.1. Dovolací súd uvádza, že nevzhliadol ako zmätočný rozsudok odvolacieho súdu ani na základe tohto dovolateľkou špecifikovaného tvrdenia. Vo veci rozhodujúce súdy sa naprieč celým konaním zaoberali otázkou, čo je predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia, a tým je práve nevyplatenie mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ako správne uviedol i odvolací súd v bode 65. odôvodnenia rozsudku (6CoKR/2/2023-254 zo dňa 30. mája 2023). Vo veci konajúce súdy sa nezaoberali otázkou, čo je nevyhnutným predpokladom pre vznik nároku zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (ak nedôjde k mimosúdnej dohode). Pre danú vec je rozhodujúcim práve záver súdov o rozdielnosti medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať. Táto rozdielnosť bola podľa dovolacieho súdu (rozhodnutie č. k. 2Obdo/93/2021) odvolacím súdom dostatočne vysvetlená už v odvolacom konaní č. k. 3CoKR/10/2020-206. Uvedené nepochybne platí i o rozhodnutí odvolacieho súdu zo dňa 30. mája 2023 č. k. 6CoKR/2/2023-254, čo napokon vyplýva i z bodov 1. a 4. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

19. Dovolateľka v bodoch 22. až 24. svojho dovolania tvrdí neodôvodnenosť rozhodnutí súdov tým, že súd prvej inštancie, a rovnako dovolací aj odvolací súd sa vôbec nevysporiadali s námietkou žalovanej ohľadom nesplnenia zákonných predpokladov pre vyplatenie dávky garančného poistenia zo strany žalobcu, resp. zo strany sociálnej poisťovne, s odvolacím dôvodom ohľadom základného predpokladu

zistenia statusu pohľadávky proti podstate, a to posúdenia samotnej existencie právneho dôvodu vzniku pohľadávky, nakoľko podľa žalovanej právny dôvod tejto pohľadávky nebol preukázaný a neexistuje. Odvolací súd vo svojom rozsudku napadnutý prvostupňový rozsudok podľa dovolateľky vôbec nepodrobil prieskumu odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorý žalovaná v podanom odvolaní uplatnila, a ktorým vymedzila prieskumnú právomoc a súčasne povinnosť odvolacieho súdu, ktorá nebola zachovaná. Odvolací súd podľa dovolateľky v odôvodnení rozsudku nedal jednoznačné a jasné odpovede, resp. nedal žiadne odpovede na kľúčové argumenty a otázky, pričom tento svoj postup žiadnym spôsobom nezdôvodnil.

19.1. Dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému prioritne zdôrazňuje, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

19.2. Ohľadom žalovanou vytýkaných vád zmätočnosti, že je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, pretože vychádza z takého skutkového stavu, ktorým sociálna poisťovňa neoprávnene priznala a následne aj vyplatila Ing. N. dávku garančného poistenia (najskôr preddavok a následne doplatok dávky), bez preukázania existencie neuspokojeného pracovnoprávneho nároku Ing. N., čo je jeden zo základných predpokladov priznania a vyplatenia dávky garančného poistenia, čím podľa žalovanej neexistoval právny dôvod na priznanie a vyplatenie dávky garančného poistenia, čo sa premieta k neexistencii právneho dôvodu uplatnenej pohľadávky proti podstate vzhľadom na nesprávny úradný postup sociálnej poisťovne, tieto dovolací súd nepovažoval za opodstatnené. Tieto námietky sú obsahovo totožné s tým, čo žalovaná uvádza už v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní a s týmito námietkami sa náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal už súd prvej inštancie, resp. odvolací súd, keď zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať. sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Sociálna poisťovňa, ako poskytovateľ dávky z garančného fondu nie je veriteľom úpadcu, t.j. zamestnávateľa v platobnej neschopnosti z dôvodu existencie mzdových nárokov, ale je veriteľom z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu. Je pritom potrebné zohľadniť, že nároky na mzdu, ktoré vychádzajú z predpisov súkromného práva ako pracovnoprávne nároky, a ktorých uspokojenie po vyhlásení konkurzu priamo rieši ustanovenie § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, sa musia oddeliť od nárokov na dávky garančného poistenia. Takéto závery odvolací súd podporil aj s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 20Obdo/73/2016, podľa ktorého sa aj tento stotožnil so zaradením pohľadávok vyplatených z garančného fondu medzi pohľadávky proti podstate s určením poradia v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR. Dovolací súd opätovne konštatuje, že takéto zistenia zodpovedajú aj obsahu spisového materiálu a samotná skutočnosť, že sa dovolateľka nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Nie je pravdivým ani tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd vo svojom rozsudku napadnutý prvostupňový rozsudok vôbec nepodrobil prieskumu odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Základom rozhodnutia krajského súdu, ako súdu odvolacieho bola aplikácia ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže vo vzťahu k odvolacím dôvodom žalovanej podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP krajský súd uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi a s právnym posúdením uskutočneným súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku okresného súdu, a preto v podrobnosti záverov na tieto odkázal. Z bodu 67. a nasl. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva jeho konštatácia, že v danej veci súd prvej inštancie na zistenú skutkovú situáciu aplikoval a vyložil relevantné zákonné ustanovenia so správnym záverom, že pohľadávka z titulu vyplatennej dávky z garančného poistenia uplatnená žalobou proti správcovi spĺňa vecné a časové kritérium pohľadávky proti podstate s poradím uspokojenia podľa § 87 ods. 2 písm. l) ZKR. Krajský súd nezistil relevantnosť odvolacích dôvodov žalovanej, preto napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP. Práve z titulu aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné ani žiaduce, aby

krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie skutkové a právne závery, ktoré uviedol okresný súd v napadnutom rozsudku, pretože je postačujúce na ne len odkázať. Vyplyva to aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 350/09.

19.3. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie nie sú nedostatočné, svojvoľné či dokonca nepreskúmateľné, pretože ich odôvodnenia poskytujú dostatočnú odpoveď na charakter uplatneného nároku o určenie popretej pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, ktoré posúdenie má rozhodujúci význam pre rozhodnutie o takomto nároku.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Dovolateľka odôvodňuje dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tým, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd podľa dovolateľky nesprávne právne posúdil existenciu pohľadávky proti podstate žalobkyne, ktorá mala v intenciách jeho posúdenia a obdobne aj posúdenia súdu prvej inštancie vzniknúť vo výške vyplatenej sumy dávky garančného poistenia za neuspokojené pracovnoprávne nároky Ing. M. N. vo výške 622,70 eura, a tak naplňať charakter pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR.

Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľky záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie právneho dôvodu vzniku pohľadávky proti podstate, a to s ohľadom na podmienenosť jej vzniku aj od splnenia predpokladu existencie nároku na náhradu mzdy a teda existencie neuspokojeného pracovnoprávneho nároku Ing. N., za ktorý mohla byť sociálnou poisťovňou poskytnutá dávka garančného poistenia, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Názor odvolacieho súdu, že na vyplatenie dávky garančného poistenia v danom prípade postačuje domáhanie sa nárokov na súde, a to bez potreby právoplatného skončenia konania o neplatnosť pracovného pomeru, t.j. bez odstránenia akýchkoľvek pochybností o platnosti/neplatnosti skončenia pracovného pomeru, považuje dovolateľka za nesprávny, v priamom rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012 sp. zn. 2Cdo/81/2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2013 sp. zn. 6Cdo/32/2012.

21. Právnu otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnu otázku (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020 sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP, je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

22. Dovolací súd z obsahu podaného dovolania konštatuje, že je podľa dovolateľky zrejmé, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie právneho dôvodu vzniku pohľadávky proti podstate, a to s ohľadom na podmienenosť jej vzniku aj od splnenia predpokladu existencie nároku na náhradu mzdy a teda existencie neuspokojeného pracovnoprávneho nároku Ing. N., za ktorý mohla byť sociálnou poisťovňou poskytnutá dávka garančného poistenia. Pri riešení tejto otázky sa mal podľa žalovanej odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012 sp. zn. 2Cdo/81/2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2013 sp. zn. 6Cdo/32/2012), z ktorej vyplýva, že nárok na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru nemožno priznať

skôr, než je s istotou jasné, či skutočne išlo o neplatné skončenie pracovného pomeru. Takýto nárok nemožno prisúdiť, kým nie je právoplatným rozhodnutím určené, že právny úkon, ktorým mal byť skončený pracovný pomer, je neplatný". Dovolateľka dodáva, že v čase podania žiadosti o dávku garančného poistenia zo dňa 4. septembra 2017 Ing. M. N. preukázal, že je s úpadcom, ako bývalým zamestnávateľom v súdnom spore pre obidva spôsoby skončenia pracovného pomeru (výpoveď a okamžité skončenie pracovného pomeru). Konajúce súdy podľa dovolateľky založili svoje rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení existencie pohľadávky proti podstate žalobkyne, ktorá mala v intenciách ich posúdenia vzniknúť vo výške vyplatenej sumy dávky garančného poistenia za neuspokojené pracovnoprávne nároky Ing. M. N. vo výške 622,70 eura, a tak napĺňať charakter pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR.

23. S odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. januára 2023 č. k. 2Obdo/93/2021-233 dovolací súd súhlasí s tam uvedeným záverom, že kľúčovým zameraním v prejednávacom konaní je zodpovedanie právnej otázky stanovenej zistením právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate, ktorá vznikla prihlásením do konkurzného konania v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ZKR, a to z titulu priznaného nároku na dávku garančného poistenia zamestnancovi úpadcu (žalovanej). Zodpovedanie vyššie uvedenej kľúčovej právnej otázky sa opiera najmä o ust. § 12 ods. 1 a 2 ZoSP, podľa ktorého zamestnávateľ je na účely tohto zákona platobne neschopný, ak bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu s tým, že deň vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa je deň doručenia návrhu na vyhlásenie konkurzu príslušnému súdu. Zároveň podľa § 148 ods. 3 ZoSP po vyplatení dávky garančného poistenia sa zamestnávateľ stáva dlžníkom sociálnej poisťovne a sociálna poisťovňa sa stáva veriteľom dlžníka. Konajúce súdy oboch inšancií správne právne uviedli, že vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky /z § 102 ZoSP vyplýva, že sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť/, kedy nevyplatenie mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa je len predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia v zmysle čoho, nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia, nie sú totožné nároky a tieto nemožno zamieňať. Sociálna poisťovňa totiž ako poskytovateľ dávky z garančného fondu nie je veriteľom zamestnávateľa (úpadcu) v platobnej neschopnosti z dôvodu existencie mzdových nárokov, ale je veriteľom z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu, ktorej výplata sa následne zaraďuje medzi pohľadávky proti podstate s určením poradia v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKR, a to ako pohľadávka vyplatená z garančného fondu momentom jej vyplatenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/73/2016). Odvolací súd v bode 61. odôvodnenia svojho rozhodnutia uzavrel, že v tomto prípade bol nárok vyplatený sociálnou poisťovňou, vzhľadom na skutočnosť, že zamestnanec (žadateľ) sa domáhal prostredníctvom žaloby na príslušnom súde svojich nárokov v zmysle ustanovenia § 116 ods. 6 ZoSP formou preddavkovej výplaty. Zo samotného obsahu rozhodnutia sociálnej poisťovne číslo 157/2018-PP-DGP zo dňa 2. októbra 2018 vyplýva, že podkladom pre vydanie rozhodnutia bola okrem iného i tá skutočnosť, že komplementár spoločnosti I&R konkurzy a reštrukturalizácie, k.s. Prešov odmietol listom zo dňa 31. augusta 2018 potvrdiť nároky, z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní, ktoré doposiaľ neboli skončené. Sociálna poisťovňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázala na skutočnosť, že rozhodnutím č. 89/2017-PP-DGP zo dňa 10. októbra 2017 nárok na preddavok na dávku garančného poistenia vo výške 604,50 eura priznala. Predmetom tohto konania je už len doplatok dávky garančného poistenia na základe rozhodnutia sociálnej poisťovne č. 157/2018-PP-DGP zo dňa 2. októbra 2018.

Dovolací súd považuje za dôležité pre túto vec upozorniť i na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. novembra 2018 sp. zn. 3Obdo/61/2018 (zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 05/2019 ako R53/2019), v zmysle ktorého „Dôvodom pre účinné popretie pohľadávky priznanej rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci môžu byť len skutočnosti, ktoré nastali po vydaní rozhodnutia. Skutočnosti, ktoré nastali pred vydaním rozhodnutia, nemôžu byť dôvodom pre popretie judikovanej

pohľadávky, nakoľko ich posúdenie patrilo do právomoci orgánu, ktorý rozhodnutie vydal". Súčasne „Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť, v opačnom prípade je možné takéto rozhodnutie podrobiť prieskumu všeobecným súdom v správnom konaní" (I. ÚS 87/2014).

Sociálna poisťovňa vyhodnotila vo svojom rozhodnutí, že pokiaľ sa zamestnanec domáha cestou súdu svojich nárokov, má možnosť sociálna poisťovňa pristúpiť k preddavkovej výplate. Následne sociálna poisťovňa postupovala podľa ustanovenia § 116 ods. 7 ZoSP, keď žiadateľovi vyplatila doplatok len do výšky minimálnej mzdy, pričom žiadne iné dávky z garančného poistenia menovanému už vyplatené byť nemôžu.

24. Reflektujúc na vyššie uvedené dovolací súd opätovne uvádza, že je zrejmé, že dovolateľom nastolené nesprávne právne posúdenie s odkazom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/81/2010 a 6Cdo/32/2012, v zmysle ktorých je nevyhnutným predpokladom vzniku nároku zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (ak nedôjde k mimosúdnej dohode) právoplatné rozhodnutie súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, nemá s právnym posúdením prejednávaneho sporu súvis, a to pre rozdielnosť charakteru uplatnenej pohľadávky, ktorá rozdielnosť bola odvolacím súdom v odvolacom konaní, resp. v rozhodnutí odvolacieho súdu dostatočne vysvetlená. Záväzok zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu je diametrálne odlišný v porovnaní s povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia a na túto rozdielnosť je nevyhnutne potrebné klást dôraz pri právnom posúdení žalobkyňou uplatneného nároku na určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky proti podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l) ZKV.

25. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné, nakoľko dovolateľkou vymedzená právna otázka ohľadom spochybnenia existencie pohľadávky žalobkyne bez právoplatného rozhodnutia súdu o neplatnom skončení pracovného pomeru, sa nijako nedotýka právneho posúdenia vykonaného oboma súdmi nižších inštancií, ktoré vec právne správne posudzovali v zmysle povinnosti sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa, resp. úpadcu.

Dovolací súd záverom zdôrazňuje, že s argumentáciou dovolateľky týkajúcou sa dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa vysporiadal i vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je procesne daná, preto jej dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

27. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP, v spojení s § 255 ods. 1 CSP, s dôrazom na skutočnosť, že žalobkyňa si ich náhradu v dovolacom konaní neuplatnila.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.